

**ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Польські геополітичні концепції і Україна в XX – XXI ст.

**Освітньо-наукова програма “Історія і археологія” :
перший (бакалаврський) рівень вищої освіти**

Спеціальність 032 Історія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено
на засіданні кафедри історії слов'ян,
протокол №12 від “27” червня 2019 р.

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу (зразок)
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Польські геополітичні концепції і Україна в XX – XXI ст.
Рівень вищої освіти	Перший бакалаврський рівень
Викладач (-і)	Комар Володимир Леонович
Контактний телефон викладача	+38(034)259-61-46
E-mail викладача	volodymyr.komar@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	вибіркова
Обсяг дисципліни	3 кредитів ECTS, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Упродовж вивчення курсу щопонеділка з 14.00 до 16.00 год.
2. Анотація до курсу	
Навчальна дисципліна «Польські геополітичні концепції і Україна в XX – XXI ст.» є вибірковою дисципліною освітньої програми підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. Вона має теоретичний і прикладний характер, покликана сформувати у майбутніх фахівців-істориків набір необхідних компетентностей щодо визначення та ідентифікації актуальних суспільно-політичних проблем, їх комплексного наукового вивчення на основі методологічних та концептуальних засад наукового пізнання; принципів та методів наукового дослідження, вироблених у науці загалом та історії зокрема.	
3. Мета та цілі курсу	
Мета та цілі курсу (в межах мети на цілей ОП) Мета курсу – полягає в з'ясуванні якісних політичних змін, які відбулися в країнах Центрально-Східної Європи (ЦСЄ) після розпаду світових імперій і використанні європейського досвіду для утворення нових країн в регіоні ЦСЄ. Студенти мають можливість ознайомитися з особливостями процесів державотворення в кожній з країн ЦСЄ і їх ролі та місця в структурах Ліги Націй тощо. Особливу увагу в курсі відводиться взаємовідносинам центральноєвропейських країн з Радянським Союзом і Німеччиною у міжвоєнний період. – Завдання: ознайомити студентів з політичними змінами в країнах ЦСЄ після завершення Першої світової війни; розкрити процес утворення національних держав у ЦСЄ; показати утворення нової партійно-політичної системи і її впливу на урядову політику; розкрити механізми формування нових зовнішньополітичних відносин в умовах становлення авторитарних режимів в країнах ЦСЄ; з'ясувати зі студентами особливості суспільно-політичних відносин в кожній країні, їх зміст, форми у порівнянні їх із історією України та загальносвітовими історичними процесами даного історичного періоду; виробити в студентів навички самостійних оцінок і власних суджень щодо розглянутих історичних проблем. Одним з головних завдань курсу є формування в молодого покоління суспільної свідомості, культури, моралі, самостійного творчого мислення, вироблення патріотичної орієнтації, прагнення до самореалізації.	
4. Компетентності	
Інтегральна компетентність ІК01 Здатність розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у політичній сфері, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних політологічних знань та/або професійної практики. із	

застосовуванням теорій та методів політичної науки.

Загальні компетентності

ЗК01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК02. Здатність фахово спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово у процесі наукової комунікації та досліджень.

ЗК03. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК04. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК05. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК06. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК07. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Спеціальні (фахові, предметні) компетенції

СК01. Комплексне розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.

СК02. Поглиблене знання нормативної та позитивної політичної теорії, політичного аналізу, порівняльної та прикладної політології та володіння категорійно-понятійним та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової політичної науки.

СК03. Комплексне застосування широкого спектру політологічних понять, теорій і методів до аналізу владно-політичних відносин політичних акторів, інститутів та ідей, політичних систем та режимів, політичної поведінки у різних контекстах їх функціонування, відповідно до певного історичного або сучасного контексту.

СК04. Комплексне розуміння особливостей реалізації влади у різних політичних системах та застосування широкого спектру політологічних теорій, концептів і методів для аналізу політики на місцевому, національному та міжнародному рівні.

СК05. Комплексне застосування політологічного мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері, опису, пояснення й оцінювання політичних процесів та явищ у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

СК06. Комплексне застосування інструментарію нормативної та емпіричної політичної теорії та методів політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у професійній діяльності.

СК07. Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати комплексні політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.

СК08. Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефаківців.

5. Результати навчання

Результатами вивчення навчальної дисципліни «Польські геополітичні концепції і Україна в ХХ – ХХІ ст.» мають бути отримання таких знань, умінь та навичок:

РН01. Опанувати універсальними навичками дослідника, зокрема застосування сучасних інформаційних технологій, розробки, організації та управління науковими проектами та/або науковими дослідженнями, презентації їх результатів у професійному середовищі через сучасні форми наукової комунікації (академічні наукові публікації, семінари, конференції), в засобах масової інформації та в публічній сфері у національному та міжнародному контексті.

РН02. Мати системний науковий світогляд, який включає розвинене критичне мислення, професійну етику та академічну доброчесність, повагу різноманітності та мультикультурності.

РН04. Знати на поглибленому рівні та володіти категорійно-понятійним та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової історичної науки.

РН05. Комплексно застосовувати широкий спектр понять, теорій і методів до аналізу

історичних процесів відповідно до сучасного контексту.

РН06. Використовувати міждисциплінарні підходи, концепти та методи аналізу політики на місцевому, національному та міжнародному рівні.

Результати навчання відповідають вимогам дев'ятого рівня Національної рамки кваліфікації (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/paran12#n12>), за яким особа, яка завершила навчання на ОП третього рівня вищої освіти повинна мати здатність демонструвати значну авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічну та професійну доброчесність, послідовну відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності. Результатом навчання повинна бути здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		12	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		18	
самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
другий	Історія і археологія	третій	вибірковий

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Форми заняття
1.	Вступ до курсу. Поняття геополітики.	Розуміти суть і значення геополітики, основних термінів і понять, а також провідних вчених – творців світової геополітики.	Лекція – 2 год., Семінар - 2 год., Самостійна робота – 6 год.
2.	П'ястівська та Ягеллонська ідеї в історичній ретроспективі.	Проаналізувати процес зародження двох фундаментальних польських традицій, які були реалізовані протягом багатьох століть еволюції державності на польських землях і мають місце в сучасній політичній системі Республіки Польща.	Лекція – 2 год., Семінар - 2 год., Самостійна робота – 6 год.
3.	Концепція інкорпорації.	Проаналізувати політичну думку табору польської національної демократії, а особливо Романа Дмовського в контексті відродження незалежної Польщі і його бачення вирішення українського питання.	Лекція – 2 год., Семінар - 2 год., Самостійна робота – 6 год.
4.	Концепція федералізму.	Проаналізувати політичну думку польських соціалістів, а особливо Юзефа Пілсудського в контексті відродження незалежної Польщі і його бачення вирішення українського питання.	Лекція – 2 год., Семінар - 2 год., Самостійна робота – 6 год.

			год.4 год.
5.	Концепція прометеїзму.	Проаналізувати процес трансформації федераційної концепції в доктрину прометеїзму, який відбувся після Ризького договору 1921 р.	Лекція – 2 год., Семінар - 2 год., Самостійна робота – 6 год.
6.	Політика прометеїзму в міжвоєнний період.	Проаналізувати процес реалізації концепції прометеїзму у зовнішній, внутрішній політиці міжвоєнної Польщі, а також суспільно-політичному житті.	Лекція – 2 год., Семінар - 2 год., Самостійна робота – 6 год.
7.	Концепція Міжмор'я.	Проаналізувати концепцію «Міжмор'я» і місце в ній українського питання.	Лекція – 2 год., Семінар - 2 год., Самостійна робота – 4 год.
8.	Єжи Гедройць і концепції осередку Паризької «Культури».	Проаналізувати діяльність Єжи Гедройця і його журналу «Культура» й з'ясувати особливості концепцій післявоєнного періоду.	Лекція – 2 год., Семінар - , Самостійна робота - 4 год.
9.	«Східне партнерство» на сучасному етапі.	Проаналізувати процес відродження незалежної Республіки Польща на сучасному етапі, її роль і місце в системі «Східного партнерства», а також політику щодо України.	Лекція – 2 год., Семінар - 2 год., Самостійна робота – 4 год.
10.	«Концепція Тримор'я». «Люблінський трикутник».	Розкрити особливості кожної з цих концепцій та місце і роль в них сучасної України.	Лекція – 2 год., Семінар - 2 год., Самостійна робота – 4 год.

4.

4. Система оцінювання курсу	
Загальна система оцінювання курсу	Структура розподілу балів передбачає: 1) відповіді на семінарських заняттях – 30 балів (не менше двох оцінок на семи семінарських заняттях); 2) написання контрольної письмової роботи – 10 балів;

	3) виконання індивідуального науково-дослідного завдання – створення та представлення графічної презентації з визначеної проблеми політико-правового характеру відповідно до теми магістерської роботи – 10 балів (з них 7 балів – за проект, 3 бали – за представлення) Загальна кількість – 50 балів. Підсумковий контроль – іспит проводиться згідно графіку навчального процесу в останній місяць семестру і виставляється за результатами виконання аспірантом передбачених навчальною програмою видів робіт – 50 балів Разом – 100 балів
Вимоги до письмової роботи	Виконання письмової роботи передбачає: 1) повторення аспірантами лекційного матеріалу та отриманих знань при підготовці та проведенні семінарських занять, самостійного опрацювання рекомендованої літератури з питань, що виносяться на модульний контроль; 2) написання письмової роботи передбачає виконання аспірантами в аудиторії індивідуального завдання, що вимагає: – виявлення розуміння сутності понять і термінів – 5 балів; – вміння структурувати основні принципи та методи наукового дослідження – 5 балів; – знання теоретичних засад, завдань, методів – 10 балів; Загальна кількість – 20 балів.
Семінарські заняття	Відповідь студента на семінарському занятті оцінюється за п'ятибальною системою за визначеними програмою навчальної дисципліни критеріями. Усна відповідь може бути доповнена наочними посібниками, зокрема, візуалізованою презентацією (обсягом 10-15 слайдів), зміст та використання якої оцінюється окремо.
Умови допуску до підсумкового контролю	Аспірант допускається до підсумкового контролю (за навчальним планом – іспит) за умови повного виконання всіх видів роботи, передбачених програмою навчальної дисципліни.
5. Політика курсу	
Політика вивчення навчальної дисципліни “ Центральна-Східна Європа у міжвоєнний період ” передбачає набуття аспірантами визначених компетентностей через: аудиторну (лекції, семінарські заняття) та поза аудиторну роботу (самостійне опрацювання окремих тем, підготовка до семінарських занять, виконання індивідуальних науково-дослідних завдань, використання можливостей системи дистанційного навчання, виробнича практика). Консультації викладача, відпрацювання студентами пропущених аудиторних занять, отриманих незадовільних оцінок та подачі індивідуальних робіт – понеділок, 14.00–16.00 год. У випадку порушення принципів академічної доброчесності викладач пропонує аспірантові повторно виконати передбачений навчальною програмою курсу вид роботи.	

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Базова література: 1. Азбука європейської інтеграції : навч.-метод. посіб. / [І. Яковюк, Л. Трагнюк, В. Медеяєв]. Харків, 2006. 165 с. 2. Вандич П. Ціна свободи. Історія Центрально-Східної Європи від Середньовіччя до сьогодення. К.: Критика, 2004. 463 с. 3. Віднянський С. В. Об'єднана Європа: від мрії до реальності : історичні нариси про батьків-засновників Європейського Союзу. Київ, 2009. 375 с. 4. Дністрянський М. С. Етнополітична географія України: проблеми теорії, методології, практики : монографія. Львів, 2006. 479 с. 5. Зашкільняк Л. О., Крикун М. Г. Історія Польщі: від найдавніших часів до наших днів. Львів, 2002. 752 с. 6. Зашкільняк Л., Крикун М. Історія Польщі: Від найдавніших часів до наших днів. [Електронний ресурс]. Львів, 2002. Режим доступу: http://www.ex.ua/view/6080077?r=82543,80938 7. Історія Центрально-Східної Європи. Посібник для студентів історичних і гуманітарних факультетів університетів /За ред. Л. Зашкільняка. Львів, 2001. 660с. 8. Історія Центрально-Східної Європи. За ред. Л.Зашкільняка. [Електронний ресурс]. Львів, 2001. Режим доступу: http://www.ex.ua/view/2686046 9. Комар В. Л. Концепція прометеїзму в політиці Польщі (1921–1939 рр.). Івано-Франківськ: Вид-во “Місто НВ”, 2011. 360 с. 10. Кріль М. Історія країн Центрально-Східної Європи (кінець ХХ – початок ХХІ ст.). К., 2008. 11. Кудряченко А. І. Геополітика : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А. І. Кудряченко, Ф. М. Рудич, В. О. Храмов. Київ, 2004. 293 с. 12. Ротшильд Дж. Східно-Центральна Європа між двома світовими війнами. К., 2001. 496 с. 13. Яровий В. Новітня історія Центральноєвропейських та Балканських країн ХХ століття. К., 2005.	

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки, вул. Шевченка, 57, 76018 Івано-Франківськ, кабінет 604 Гуманітарного корпусу, (0342) 59-61-46, https://kis.pnu.edu.ua/ , kis@pnu.edu.ua
Викладач (і)	Комар Володимир Леонович, д. і. н., проф.
Контактна інформація викладача	Електронна адреса volodymyr.komar@pnu.edu.ua

Викладач _____ Комар В. Л.